

מבט על החיים- פרשת משפטים

כשכלי הקשבה פגומים...

כשאדם מן השורה חוטא, חלילה, או לוקה בעיוות מוסרי, הוא במצב גרוע – אך עדיין ניתן לתיקון. אם ייחשף למסר המתאים, הוא עשוי להבין את השגיאה שבהתנהלותו ולשפר את דרכיו. תנאי אחד הכרחי לשם כך:

הקשבה!!

האזנה והקשבה מחלחלת ויוצרת התבוננות, 'שינוי', שהרי הדברים המשפיעים והיעילים ביותר לא יעזרו למי שלא שמע אותם.

כאשר מדובר בעבד, צצה בעיה חמורה. גם אם יביע נכונות להקשיב, הדברים יפלו על קרקע צחיחה. הוא אינו יכול לכלכל את דרכיו ואת התנהגותו, כיון שכל הדרכים מובילות לאדונו: האדון הוא השולט על סדר היום שלו, על הרגליו ואפילו על חייו הפרטיים.

בתחילת המכירה, אנו עוד מקווים שמדובר בעניין זמני שיסתיים בעוד שש שנים, כאשר העבד יפנים את המשגה שעשה ויפנה לדרך של תיקון ועבודת ה'. אולם בתום שש שנים מתברר כי העבד מבכר את הנוחות הגלומה בעבדות – אספקת כל צרכיו לצד החופש מהכרעה ומאחריות על גורלו. אדם זה מאבד בעצם את הסיכוי למצות את יכולותיו ולתקן את עצמו לגמרי. הוא עשוי להיות עבד הגון, אך לעולם לא יוכל עוד לחיות את חייו באופן תכליתי וראוי כפי שיכלו להיות.

זהו אדם הראוי לרציעה!!!

וכמו שכתב השפת אמת:

"כי סבור היה שיכול לקבל העבדות, שלא יינתק על ידי זה מעבדות של הקב"ה, ואחר שידע טעם עבדות בשר ודם, שעל ידו פורק עול מלכות שמים, אין לו לומר 'אהבתי וכו'...'".

מדוע עבודת עבד כרוכה בפריקת עול מלכות שמים?

בגלל אובדן היכולת להקשיב!!!

עבד מתעלם מראש מדברים המופנים אליו, משום שהוא מבין ובצדק שהוא איננו עוד אדון לגורלו ואחראי לאורח חייו. על הוויתור הנורא הזה הוא נרצע.

דיני העבד מלמדים על עבודת ה'

מעתה ודאי נבין מדוע בחרה התורה לפתוח דווקא בדיני מכירת עבד. כיון שזהו עניין עמוק ויסודי שיש בו מסר לכל אדם, וממנו שורש לכל קיום המצוות והוא –

שמיעת האוזן!!!

לא שמיעה סתמית של קולות וצפצופי לשון והברות, אלא שמיעה מהותית המכילה הבנה והפנמה, המטיבה להשכיל ולידע את מהות החיים, להיות בן חורין המשועבד מהכרתו ורצונו בלבד לבורא יתברך שמו! לא נכנע לדחפיו ויצריו, לא מוחזק תחת דעות כוזבות וזרות ומכור לתאוותיו האישיות, כאותו עבד שבסכלותו ביכר לאבד את אישיותו ולבטל דעתו ורצונו העצמיים לגמרי כלפי אדונו, אדון בשר ודם.

כשמבין העבד שתהליך הריפוי הנפשי והפנימי שלו בבית האדון הרי הוא כמטרת החיים, ולא רק כתהליך זמני לקראת היציאה המוחלטת, בה יוכל לחיות את המשך חייו בצורה הראויה יותר, הפסיד בכך את המטרה אשר לשמה השתעבד.

והוא מסר לכל יהודי שלא יחשוב שהעולם הזה הוא התכלית, לבל ייתפס לשעבודים הרבים הקיימים בו, אדרבה יתנער מהם וייתן לאזנו את האפשרות לשמוע דברי אמת, דברי אלוקים חיים, ובה ישעבד ליבו לאבינו שבשמים לעובדו בלבב שלם.

אחר הדברים האלה ודאי אף נבין מדוע ייחסה התורה כל כך חשיבות לסוגיית מכירת עבד, שהרי היא פרשה גדולה וחשובה לכל מהות חיי האדם, ואשר על ידי ההתבוננות בה יראה בכל קיום החוקים והמשפטים מבט אחר לחלוטין, שהרי אלו אינם רק ככלים ליצור התנהלות של חיי חברה תקינים, אלא מונח בהם יסודות מהותיים על חיי האדם בשעבדו גופו נפשו וליבו לעבודת הבורא. 'עבדי הים' - ולא עבדים לעבדים, כמבואר.

נמצינו למדים עד כמה יש צורך שיהיה לעבד מורה דרך שיקומי, אשר על ידו, מחמתו, מחמת התנהגותו אליו, ילמד כיצד בעצם עליו להתנהג ולחוש את צרכי הזולת, כפי שבעצם מתנהגים אליו בטובת עין להאכילו ולהשקותו, לדאוג למחסורו ולהתייחס אליו בכבוד.

בברכת שבת שלום ומבורך

מיכאל זכריהו